

Nr 212

Av fru Hamrin-Thorell m. fl., om inrättande av lokala konsumentkommittéer.

(Lika lydande med motion nr 274 i Andra kammaren)

Under flera år i rad har från vår sida väckts motioner för att utöka och förbättra konsumentforskningen och konsumentupplysningen. Vi har därvid anfört att det föreligger allt större krav på en objektiv och effektivt spridd konsumentupplysning.

Den svenska varumarknaden har blivit allt rikhaltigare, alltmer differentierad och därmed alltmer svåröverskådlig för konsumenterna. Det är uppenbart att det därför behövs olika former av vägledning för konsumenterna. För att konsumenterna skall ha tillfälle att göra för den enskilde och även för samhället kloka och ekonomiska köp krävs bl. a. ökad kännedom om varornas pris och kvalitet. Denna pris- och varukännedom är det konsumentupplysningens främsta uppgift att tillhandahålla konsumenterna.

Den ökade pris- och varukännedomen är angelägen inte minst mot bakgrund av att priserna på konsumtionsvaror, inte minst hushållens kapitalvaror, tenderar att stiga kraftigt. I denna situation är det nödvändigt att konsumenterna får en tillfredsställande pris- och varukännedom samt kunskap om de olika former av service som erbjuds i samband med tillhandahållandet av varor och tjänster och det samband som råder mellan kvalitet, service och pris.

Vi har i tidigare motioner yrkat på en utökning och förbättring såväl av konsumentvaruforskningen som av informationsverksamheten inom konsumentupplysningens område. Beträffande den senare punkten har vi föreslagit *inrättandet av konsumentupplysningscentraler* av det slag som nu finns i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå. Behovet av konsumentupplysning är inte mindre utan snarare tvärtom större utanför Stockholm. Detta förslag har avvisats i avvaktan på vinnande av ytterligare erfarenheter. Vi beklagar att så skett men hoppas att den proposition om konsumentupplysningsfrågorna som aviseras till årets riksdag skall ta hänsyn till detta angelägna krav. Den upprustning av *konsumentvaruforskningen*, som vi tidigare föreslagit, förutsätter vi kommer att framläggas i samma proposition, då nu konsumentupplysningsutredningen framlagt ett delbetänkande om konsumentvaruforskningen. I avvaktan på denna proposition avstår vi från att nu väcka förslag beträffande dessa två frågor.

I de senaste årens motioner i konsumentfrågor från folkpartihåll (I: 136 år 1966) har vi framfört krav på utredning av frågan om inrättande av *lokala konsumentgrupper*. Sådana grupper har enligt vår mening en viktig uppgift att fylla ur många synpunkter. De kan på det lokala planet medverka till att sprida saklig konsumentupplysning. De kan fungera som kommunalt konsumentundersökningsorgan. Dessutom kan konsumentnämnderna eller vad nu benämningen lämpligen kan bli på dessa grupper även fungera som ett slags »pressure-groups», dvs. påverka de enskilda företagen i för konsumenterna fördelaktig riktning. Konsumentgrupperna kan också verka som idégivare i fråga om nya konsumentupplysningsinitiativ, dvs. vidarebefordra konsumenternas krav till de centrala konsumentupplysande organen. Genom att driva olika slags kampanjer kan konsumentgrupperna göra allmänheten mer lyhörd för och uppmärksam på konsumentfrågorna.

Vi anser att det är en samhällets uppgift att stödja sådana konsumentgrupper, både ekonomiskt och organisatoriskt. Hur detta stöd skall ske, vilka initiativ som skall tagas från samhällets sida, vilka som skall vara representerade i grupperna och vilken verksamhet som dessa grupper lämpligen bör bedriva bör närmare utredas.

Dessa synpunkter på inrättandet av lokala konsumentgrupper utvecklades utförligt redan i motionen till förra årets riksdag. Den där framförda tanken synes nu ha väckt anklang i vidare kretsar. Så sent som den 28 december 1966 presenterade socialdemokratiska partiets och Landsorganisationens kommitté i prisfrågorna i skrivelse till handelsministern ett förslag som ligger mycket nära det av oss tidigare väckta.

Sålunda föreslår kommittén att det konkurrensstimulerande och konsumentupplysande arbete som utföres av de centrala statliga organen bör kompletteras med ett nät av lokala kontakter, som av kommittén benämnes konsumentkommittéer eller konsumentnämnder. Kommittén ser i första hand att sådana inrättas i form av kommunal nämnd men anför att detta kräver lagändringar, vilkas genomförande kan ta lång tid, och förordar därför viss frivillig försöksverksamhet.

De uppgifter som den förslagsställande kommittén skisserat för de lokala konsumentkommittéerna ansluter nära till de uppgifter vi tidigare föreslagit för de av oss förordade konsumentgrupperna. Kommittén anför att konsumentkommittéerna skall dels återge erfarenheter och framförda önskemål från konsumenterna till näringslivet och de pris- och konsumentupplysande organen, dels sprida information till konsumenterna från dessa organ. Även branschvisa genomgångar av företagen på orten anges kunna företagas. Kommittén anför att viss avlönad arbetskraft bör knytas till verksamheten och föreslår bl. a. att möjlighet att anlita hemkonsulenten för denna uppgift bör prövas.

Denna organisatoriska anknypning till hemkonsulentverksamheten före-

slog vi redan i förra årets motion, där vi hemställde att den då nyligen tillsatta hemkonsulentutredningen skulle få i uppdrag att närmare utreda frågan om inrättande av lokala konsumentgrupper.

Vi anser fortfarande att sådana grupper eller kommittéer har en stor uppgift att fylla. I det läge som frågan nu kommit i anser vi att särskild utredning genom hemkonsulentutredningens försorg knappast är nödvändig. Frågan torde i stället kunna utredas inom Kungl. Maj:ts kansli, varvid även bör prövas huruvida dessa kommittéer bör ha ställning som kommunala nämnder. Först och främst bör dock övervägas vilka initiativ från statlig sida som kan vidtagas för att snabbt få i gång en försöksverksamhet av det av oss skisserade slaget.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till 1968 års riksdag för anordnande av konsumentupplysningsverksamhet i form av lokala konsumentgrupper eller konsumentkommittéer.

Stockholm den 24 januari 1967

Ruth Hamrin-Thorell (fp)

Olle Dahlén (fp)

Eskil Tistad (fp)

Karl-Erik Eriksson (fp)